

Prefață: Măiestria de a folosi cuvântul...

„*La început a fost cuvântul...*” – este expresia arhicunoscută cu care începe Evanghelia Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan (1,1) din Sfânta Scriptură. Ființa umană (re)găsește cuvântul și-l recunoaște drept primordial existenței sale telurice. În universul teologic, *Mântuitorul Hristos Însuși este Logosul, „Cuvântul” prin excelență, dătătorul de viață, de înțelepciune, de energie terapeutică.* Cuvântul are o mare putere analitică, de expresie și de comunicare a energiei harului; mai mult, el este o forță prin care se poate dirija realitatea, se poate remodela destinul uman, se poate corecta comportamentul, se poate sfîinți viața oamenilor, se poate vindeca trecutul și optimiza viitorul.

A porni pe drumul... cuvântului reprezintă cu adevărat o „aventură” intelectual-emoțională care declanșează atitudini, comportamente și luări de poziții psiho-duhovnicești. A “cunoaște” cuvântul este sinonim cu a percepe lumina, cu a face primii pași pe drumul credinței, dar și cu a recunoaște virtuți și legi tainice care guvernează ființa umană și periplul ei pământesc. A încadra cuvântul în aria cognoscibilă a psihologiei și a consilierii pastorale reprezintă o recunoaștere a *forței și a relevanței lucrării prin cuvânt*, specifică atâtor profesioniști și atâtor demersuri de relaționare inter-umană. Ce poate fi cuvântul? Îl

putem recunoaște drept *piatra de fundament a cunoașterii umane, identitatea “instrument” în lumea cercetării*, despărțind și ordonând lumile interioare ale minții (clarificând și nuanțând „știutele de neștiute, înțelesurile de neînțelesuri, cuvântătoarele de necuvântătoare” etc.).

Prezenta carte se adresează studenților și masteranzilor în Teologie (cu precădere celor de la Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba-Iulia unde există studii masterale cu specializare în „consiliere”), care au nevoie să se familiarizeze cu câteva noțiuni de psihologie, cu precădere cu cele cu care interacționează inevitabil în activitatea pastorală (prezentă sau de perspectivă). Ambele volume nu au pretenția unei originalități „ferme”; forța lor stă în identitatea lor aparte, aceea de manual practic pentru teologi, care adună la un loc perspective, însumează și sintetizează noțiuni necesare celui care acționează în domeniul consilierii pastorale.

Lucrarea de „îngrijire a sufletului” reclamă astăzi, din ce în ce mai mult, competențe în psihologie. Se pare chiar că din ce în ce mai mult și în lumea contemporană românească *psihologia își asumă o sarcină care revenea în trecut exclusiv teologiei și pastoralei Bisericii: aceea de a vindeca rănille interioare*. În trecut, Biserica era o instituție „fără concurent” în tratarea suferințelor oamenilor: doar ea se *îngrijea de sufletul individual, de frământările și de sensibilitățile lui*; ulterior, preoții au pierdut parțial din puterea de „alinare prin cuvânt”; aceasta poate și pentru că, sub presiunea industrializării și a informatizării, ei au încetat să mai aspire cu prioritate la dobândirea *înțelepciunii Părinților deșertului*

(care, pe vremea lor, erau *adevărați terapeuți și călăuze etalon* pentru semenii).

În Statele Unite (pe alocuri chiar și în Europa Occidentală), astăzi, consultarea psihoterapeutului personal a devenit un fapt la ordinea zilei. Fie că este vorba de o practică tipică pentru civilizația prosperității materiale, fie că este o modă, această habitudine are rațiuni profunde. Și la noi această practică se răspândește în centrele urbane supraaglomerate, *substituind consultarea periodică a duhovnicului*. Ea se datorează faptului că în lumea noastră *s-a pierdut sensul relațiilor interpersonale*.

Altădată omul avea ocazia să vorbească îndelung cu „cei de aproape ai săi”, cu prietenii sau cu un preot (fie într-o discuție pastorală, fie la spovedit). În vremea noastră s-a diminuat tot mai mult timpul alocat de preoți pastorației concrete și întâlnirii individuale a păstoriților. În Occident, pentru mulți oameni, *psihologul l-a înlocuit total pe preotul mărturisitor*. Aceasta pare a fi – în interpretarea multora – direcția de mers și a societății noastre românești, care cunoaște un proces galopant de occidentalizare.

Sfânta Taină a Spovedaniei a fost timp de secole „perimetrul” sacru de pătrundere a credinciosului în „intimitatea lui Dumnezeu”, călăuzit de preotul duhovnic, om exersat în rugăciune, cunoscător al cărărilor interioare sufletești și sfătuitor experimentat. Astăzi, în schimb, mulți *credincioși au ajuns să reducă Taina Spovedaniei la o simplă prescripție religioasă, fără relevanță psihoterapeutică și fără potențial consiliator*.

Degradarea statutului social și a prestigiului comunitar al spovedaniei a făcut ca mulți oameni ai

lumii noastre să piardă șansa unui mijloc special de *a vorbi despre ei înșiși, despre singurătatea lor emotivă și despre deruta lor existențială; despre criza sensului pe care o experimentează; despre sentimentele de culpabilitate care-i stăpânesc*. Spovedania se încheie cu dezlegarea, prin care omul experimentează cât de *euforic și terapeutic este sentimentul că Dumnezeu te reprimește la Sine* în mod necondiționat. (Anselm Grün)

Proclamarea în lumea de astăzi a *dimensiunii psihoterapeutice a Tainei Spovedaniei* ar încuraja oamenii să-și întâlnească mai des duhovnicul. Cu siguranță, nu atât de des ca în secolele trecute, dar totuși *în momentele în care au nevoie în mod real de o relaxare psihică și de un suport afectiv*. Examenul prealabil de conștiință oferă un ajutor sigur, cu condiția să nu fie viciat de un formalism ieftin. Broșurile „ghid” pentru spovedanie cuprind câteva sugestii inteligente destinate structurării propriului examen de conștiință. (Anselm Grün)

Cuvântul are o „identitate psiho-pastorală” insubstituibilă. Tocmai de aceea acest volum face o invitație cititorilor să încerce *să dobândească măiestria de a folosi cuvântul* nu doar în arta oratorică, ci și în sfătuirea individuală, de zi cu zi, în inevitabila inter-relaționare socială cotidiană și în comunicarea prin rugăciune a trăirilor interioare Cerescului Creator, Care și-a trimis Fiul, Logosul în lume, sfințindu-ne prin „Cuvânt”.